

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นสถาบันทางสังคมที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างคน ทั้งด้านวิชาการในเรื่องของความรู้ต่าง ๆ และพัฒนาคุณสมบัติความสามารถและรับผิดชอบในการเป็นพลเมืองที่ดี โดยการตั้งสอนอบรม การเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร จึงน่าที่จะเป็นแหล่งที่พัฒนาสุขภาพอนามัยได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาจากภายในองค์กร ซึ่งต้องอาศัยความสัมพันธ์เชิงสร้างสรรค์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้อง แนวคิดของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่มุ่งเน้นในเรื่องการสร้างสุขภาพแต่ต้องขึ้นอยู่กับทุกคนอยู่ในครอบครัว ในชุมชนวัดและโรงเรียนในที่ต่าง ๆ ทุกแห่งอยู่ในวัฒนธรรม คือ วิถีชีวิต ดังนั้น สุขภาพจึงเป็นเรื่องของทุกคนที่จะต้องช่วยกันเสริมสร้างขึ้นมาให้กับตนเอง และครอบครัวหรือคนอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรงเรียนเป็นสถานที่สำคัญในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพราะเป็นแหล่งที่อาศัยศึกษาและทำงานและบุคลากรในโรงเรียนก็พร้อมที่จะได้รับการปลูกฝังให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ๆ เรียกว่าเป็นแหล่งที่พร้อมที่จะเปลี่ยนแปลง ซึ่งไม่ได้เน้นเฉพาะแต่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงบุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน ผู้ปกครองและชุมชนบริเวณที่ตั้งให้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ เพื่อช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพของคนในโรงเรียนและชุมชนเป็นการเน้นคนให้เข้าสู่กระบวนการเรียนรู้ซึ่งมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พุทธศักราช 2545-2549 ที่ได้ถูกกำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์ แข็งแรง เพื่อให้เกิดสมดุลในการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ถูกสุขลักษณะตลอดจนมีการควบคุมสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สารพิษ ส่งเสริมคุ้มครองผู้บริโภคพัฒนาคุณภาพบริการด้านสุขภาพ (ขวัญชัย แสงสุวรรณ. 2545 : 1) ซึ่งโรงเรียนเทศบาลวัดเขียนเป็นโรงเรียนที่มีสภาพบริบทโรงเรียนวัดเขียนเป็นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชาชนที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีอาชีพรับจ้างตามโรงงานและรับจ้างทั่วไป มีรายไม่แน่นอน นอกจากนี้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของนักเรียนคือ ปัญหานักเรียนเล่นเกม ปัญหาลักขโมย เป็นต้น ซึ่งโรงเรียนได้พยายามใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายในการร่วมมือกันแก้ปัญหาและหาทางป้องกัน รวมทั้งปัญหาการส่งเสริมสุขภาพที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

2

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนวัดเขยีน ได้เห็นความสำคัญเกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมควบคู่ในการจัดกระบวนการเรียนรู้เข้าด้วยกัน ดังนั้น โรงเรียนวัดเขยีนจึงได้เข้าร่วมโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม ในปีการศึกษา 2545 กับสาธารณสุขจังหวัด โรงเรียนได้ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและเป้าหมายในการพัฒนา ควรเกิดขึ้นในโรงเรียน 10 ประการด้วยกัน คือ 1) นโยบายของโรงเรียน 2) อนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน 3) การให้บริการอนามัยโรงเรียน 4) การบริหารจัดการในโรงเรียน 5) การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม 6) สุขศึกษาในโรงเรียน 7) โครงการร่วมโรงเรียนและชุมชน 8) โภชนาการและสุขภาพโภชนาการ 9) การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ 10) การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรของโรงเรียน และโรงเรียนวัดเขยีนยังเป็นโรงเรียนอีกแห่งหนึ่งที่มีบทบาทในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมทั้งโรงเรียนได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่น โดยดำเนินงานให้นักเรียนเป็นแกนนำในโครงการเด็กไทยทำได้ และในฐานะที่เป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและเด็กไทยทำได้จึงได้ดำเนินการร่วมมือกันตรวจสอบสภาพแวดล้อม ในโรงเรียนมีดังนี้ 1) อาหารสะอาดปลอดภัยโดยเริ่มจากการตรวจสอบสารบอแรกซ์สารฟอร์มาลิน สารฟอกขาว และจัดป้ายนิเทศเรื่องอาหารที่ควรหลีกเลี่ยง เพื่อเป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนและรวมไปถึงการเกิดความรู้ ความเข้าใจในการตรวจสอบสารพิษในอาหารโดยมีการณรงค์ในเรื่องอาหารที่ปลอดภัยต่อร่างกาย 2) สุขอนามัยโดยเริ่มจากการตรวจ 5 จุดที่สะสมเชื้อโรคมากที่สุดในห้องน้ำและจัดป้ายนิเทศเรื่องการใช้สุขาถูกวิธีเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการเพาะพันธุ์เชื้อโรค 3) เด็กไทยฟันดีโดยเริ่มจากสำรวจสภาพช่องปากของเพื่อน ๆ ในโรงเรียนและสอนวิธีการแปรงที่ถูกต้องให้กับเพื่อนในโรงเรียนพร้อมทั้งจัดป้ายนิเทศเรื่องกินอย่างไรปลอดภัยจากฟันผุ

หลังจากนั้นต่อมาโรงเรียนวัดเขยีนได้รับรางวัลโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่น อนามัยสิ่งแวดล้อมดังนี้

1. โรงเรียนได้รับการคัดเลือกระดับจังหวัดรางวัลที่หนึ่ง ได้รับโล่รางวัลการรับรองคุณภาพโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ระดับทองปีที่สอง เนื่องจากโรงเรียนได้ร่วมแรงร่วมใจกันบริหารจัดการในเรื่องของการส่งเสริมสุขภาพ เช่น ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียนทุกคนในโรงเรียนพร้อมใจกันยึดปฏิบัติภายใต้องค์ประกอบ 10 องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพจนได้รับการคัดเลือกเข้าสู่ในระดับจังหวัด

2. โรงเรียนได้รับรางวัลเกียรติบัตรชนะเลิศการประกวดขยะรีไซเคิลประเภทประถมศึกษา ระดับภาคกลาง และด้วยเหตุผลนี้โรงเรียนจึงได้ส่งนักเรียนเข้าไปประกวดขยะรีไซเคิลแล้วนำมาประดิษฐ์เป็นสิ่งของนำมาใช้ใหม่ได้อีก เช่น ขวดพลาสติกนำมาประดิษฐ์เป็นแจกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา³

ดอกไม้ เพื่อช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอย ทำให้โรงเรียนวัดเขียนได้รับรางวัลประกวดขยะรีไซเคิล ระดับภาคกลาง

3. โรงเรียนส่งเสริมกิจกรรมธนาคารขยะรีไซเคิลเข้าประกวดระดับจังหวัด และระดับภาค ของกรมส่งเสริมสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งโรงเรียนมีการพัฒนาการเรียนการสอนการบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ รวมทั้งจัดให้นักเรียน ดำรงแหล่งน้ำที่มีมลพิษส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำที่ไม่ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อม ขยะมูลฝอย ต่าง ๆ รวมไปถึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการร่วมกัน

ที่สำคัญก็คือเมื่อพิจารณาถึงสุขภาพอนามัยของนักเรียนก่อนเริ่มโครงการพบว่า โรงเรียน วัดเขียนมีการดำเนินการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตในนักเรียนกลุ่มอายุ 5-18 ปี และมีการเฝ้าระวัง ด้านสุขภาพ เช่น การชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงปีละ 2 ครั้งในปี พ.ศ. 2548 พบว่า นักเรียนตั้งแต่ระดับ ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีภาวะสุขภาพอนามัยน้ำหนักและส่วนสูงอยู่ใน ระดับไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดซึ่งโรงเรียนวัดเขียนจึงได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและ เมื่อผ่านไประยะ 1 ปี หลังโครงการพบว่าในปี พ.ศ. 2549 นักเรียนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาชั้น ประถมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา มีภาวะสุขภาพอนามัยน้ำหนักและส่วนสูงอยู่ในระดับตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด พร้อมทั้งได้ดำเนินโครงการอาหารเสริม (นม) และการบริการสุขภาพอนามัยให้ วัดชั้นเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้กับนักเรียน (เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา, 2549 : 1)

ดังนั้น โรงเรียนวัดเขียนจึงได้รับการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัย สิ่งแวดล้อมเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

การศึกษาเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่น อนามัยสิ่งแวดล้อม กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเขียนนั้นจำเป็นต้องศึกษาทั้งโรงเรียนและชุมชน รอบข้างอย่างละเอียดลึกซึ้งและต้องอาศัยมุมมองที่หลากหลายเพื่อให้เกิดภาพโดยรวม ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนเป็นสถานศึกษาที่ประกอบด้วยกลุ่มสังคมที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและเชื่อมโยง ระหว่างโรงเรียนและชุมชนได้อย่างลึกซึ้งซึ่งจะต้องใช้วิธีการวิจัยที่เจาะลึกลงไปเพื่อที่จะได้ข้อมูลที่ละเอียดครบอย่างถี่ถ้วนของโรงเรียนและชุมชนรอบข้างซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ในการวิจัยครั้งนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁴

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม : กรณีศึกษาโรงเรียนเทศบาลวัดเขียน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาด้านสุขภาพก่อนดำเนิน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อมของ โรงเรียนเทศบาลวัดเขียน
2. เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหาการดำเนิน โครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม

ความสำคัญของการวิจัย

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นโครงการที่มีการดำเนินงานเฝ้าระวังเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อแก้ปัญหาในเรื่องสุขภาพนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งทุกคนในโรงเรียนและปลูกฝังทัศนคติและเสริมสร้างทักษะที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง โรงเรียนเทศบาลวัดเขียนได้เห็นความสำคัญในเรื่องดังกล่าวจึงเข้าร่วมเป็น โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในปีการศึกษา 2545 เป็นต้นมา โรงเรียนเทศบาลวัดเขียนได้ดำเนินการภายใต้องค์ประกอบของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนิน โครงการจนประสบความสำเร็จได้รับรางวัลโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตของการวิจัย

หน่วยในการวิเคราะห์/หน่วยในการศึกษา

พื้นที่การศึกษา การวิจัยครั้งนี้ พื้นที่การศึกษา คือ โรงเรียนวัดเขียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ระบุผู้ให้ข้อมูลหลักในการให้สัมภาษณ์ปัญหาและวิธีการแก้ไขถึงผลสำเร็จในการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพทุกกลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ในเขตพื้นที่ โรงเรียนเทศบาลวัดเขียน เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ประเด็นที่ศึกษา

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้เกิดฉากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในการศึกษาเงื่อนไขนำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม : กรณีโรงเรียนเทศบาลวัดเขียน โดยมีประเด็นการศึกษาประกอบด้วยกัน

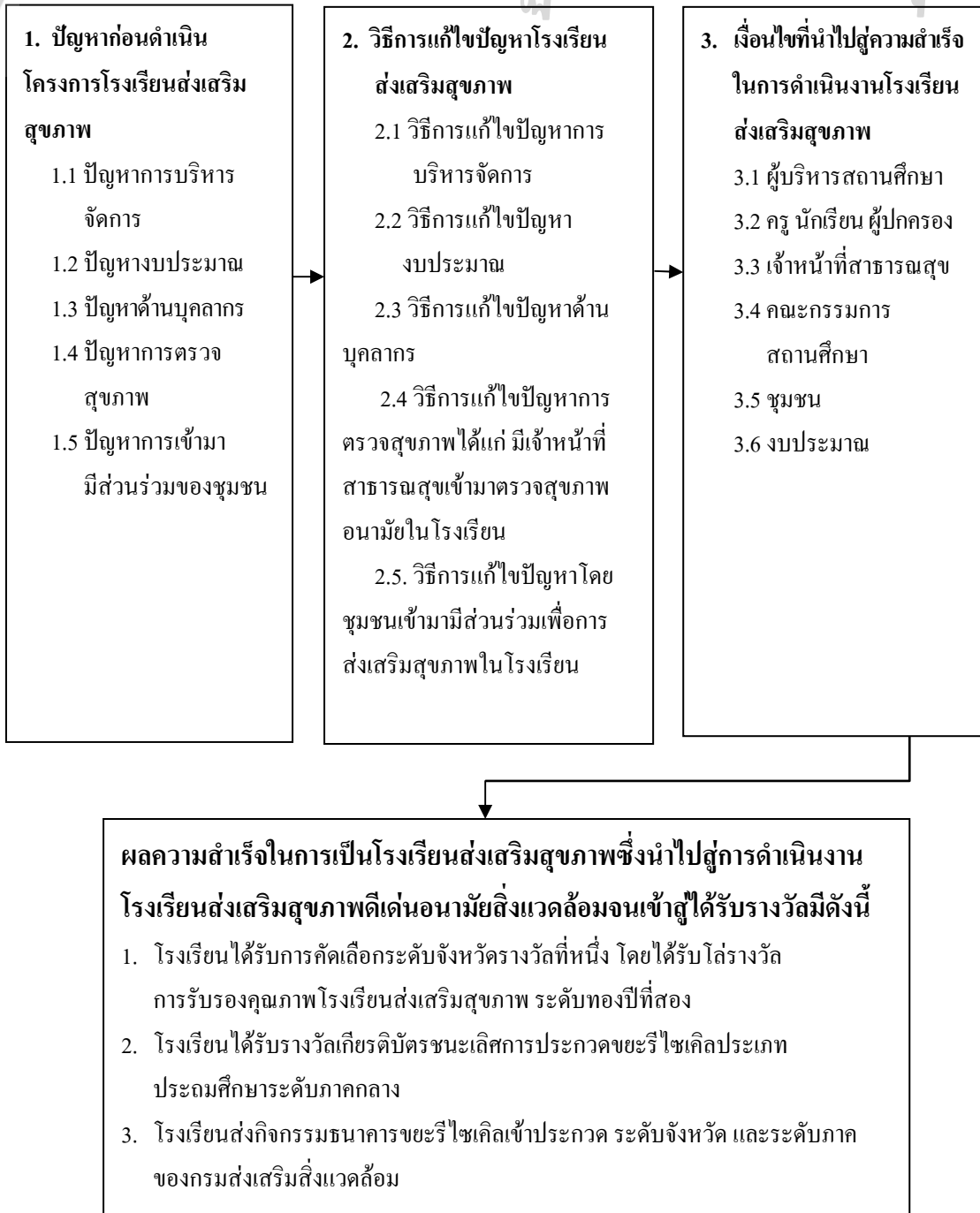
1. ปัญหาด้านสุขภาพก่อนดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลวัดเขียน
2. วิธีการแก้ปัญหาการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. เงื่อนไขที่นำไปสู่ความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์แนวคิดหลักทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินงานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม โดยผู้วิจัยได้นำหลักแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบของโชเดอร์เบค (Shoderbeck. 1990 : 22) นำมาจัดลำดับให้เกิดภาพลักษณ์ที่ชัดเจนในการนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดเบื้องต้นในการวิจัย ดังภาพประกอบดังต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁶

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพที่ประสบผลสำเร็จ ได้แก่ ได้รับรางวัลการรับรองคุณภาพโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับทอง ได้รับรางวัลชนะเลิศโครงการที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสุขภาพระดับจังหวัดและระดับภาค ซึ่งโรงเรียนที่ได้ศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลวัดเขียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมสุขภาพตามนโยบายของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุขโดยมีการดำเนินงานภายใต้ 10 องค์ประกอบได้แก่

1. นโยบายของโรงเรียน (School policies) หมายถึง ข้อความที่กำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการส่งเสริมสุขภาพนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนต่อไป

2. การบริหารจัดการในโรงเรียน (School management practices) หมายถึง การจัดองค์กรและระบบบริหารงานของโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่อง

3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน (School and community project) หมายถึง โครงการหรือกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่ต้องดำเนินการร่วมกัน ระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง และสมาชิกของชุมชน เพื่อเป็นสร้างการมีส่วนร่วมจากสมาชิกในชุมชนในการดูแลสนับสนุนเรื่องสุขภาพของเด็กในชุมชนนั้น ๆ

4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ (Healthy school environment) หมายถึง การจัดการควบคุมดูแลปรับปรุงสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะเอื้อต่อการเรียนรู้ส่งเสริมสุขภาพกายจิต และสังคัมรวมถึงการป้องกันโรคที่อาจเกิดขึ้นทั้งต่อนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน

5. บริการอนามัยโรงเรียน (School health service) หมายถึง การที่โรงเรียนจัดให้มีบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับนักเรียนทุกคน ได้แก่ การเฝ้าระวังภาวะสุขภาพ การตรวจสุขภาพ และการบริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในโรงเรียน

6. สุขศึกษาในโรงเรียน (School health education) หมายถึง การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในหลักสูตรการศึกษา และผ่านทางกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อมุ่งให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีการฝึกปฏิบัติที่นำไปสู่การมีพฤติกรรมสุขภาพที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย (Nutrition and food safety) หมายถึง การดำเนินการให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนได้รับประทานอาหารที่ ถูกหลักโภชนาการ คำนึงถึงความปลอดภัยของอาหาร ส่งเสริมให้นักเรียนมีภาวะการเจริญเติบโตสมวัย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาโภชนาการของนักเรียนด้วยวิธีที่เหมาะสม

8. การออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ (Physical exercise, sport and recreation) หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนมีการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และทำกิจกรรมนันทนาการ เพื่อส่งเสริมสุขภาพ โดยการจัดสถานที่จัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เหมาะสม ปลอดภัย จัดกิจกรรมการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการสำหรับทุกคนในโรงเรียน พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นในชุมชนเข้ามาใช้สถานที่ อุปกรณ์หรือร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นตามความเหมาะสม

9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุนทางสังคม (Counseling and social support) หมายถึง การจัดการเพื่อให้เกิดระบบบริการให้คำปรึกษาแนะแนว และช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพกาย สุขภาพจิต นักเรียนที่อยู่ในภาวะเสี่ยง และนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ

10. การส่งเสริมสุขภาพบุคลากรในโรงเรียน (Health promoting for staff) หมายถึง การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อกระตุ้น ส่งเสริมให้ครู และบุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม ส่งผลดีต่อสุขภาพของตนเองและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนในโรงเรียน (คู่มือการอบรมผู้ประเมิน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข (2548 : 16 - 17)

กรณีศึกษา หมายถึง การศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนวัดเขียน

แก้ปัญหา หมายถึง วิธีการดำเนินงานใด ๆ ของโรงเรียนเทศบาลวัดเขียนให้บรรลุจุดประสงค์ตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

โครงการ หมายถึง แผนงานย่อย แผนการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่จะนำไปปฏิบัติได้ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างชัดเจนมีระยะเวลาเริ่มต้น มีระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการของโรงเรียนวัดเขียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ครูผู้รับผิดชอบงานอนามัยโรงเรียน หมายถึง ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนเทศบาลวัดเขียนที่ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบและดูแลเกี่ยวกับโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา⁹

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางให้โรงเรียนเทศบาลวัดเขียน สังกัดเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาได้พัฒนาสู่โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพดีเด่นอนามัยสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อเป็นโรงเรียนต้นแบบในการนำไปสู่ให้โรงเรียนที่ใกล้เคียงนำไปเป็นแบบอย่าง
3. บุคลากรในโรงเรียนได้ทราบถึงวิธีการที่จะนำโรงเรียนไปสู่การเปลี่ยนแปลงในด้านการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียน บุคลากรในโรงเรียนผู้ปกครองและชุมชน
4. เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานไปสู่การดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพอนามัยสิ่งแวดล้อมต่อไป